

بسم الله الرحمن الرحيم

پیدایش و خطرهای نظام سرمایه‌داری و مفکوره حل وسط

(ترجمه)

کشمکش‌های خونین و درازمدت اروپا منجر به راه‌حل تاریخی موسوم به «حل وسط» شد. راه‌حلی که مانع یک‌طرفه شدن جنگ قدرت‌خواهی میان دین و الحاد گردید و مفکوره سکولاریزم را جای‌گزین هردو نمود. بعداً مسأله «قانون‌گذاری مردم برای خود مردم» از مفکوره سکولاریزم نشأت گرفت. بدون شک این روش قانون‌گذاری نیاز به آزادی‌های مطلق داشت که آزادی اقتصادی یکی از آن بود. سرمایه‌داران از همین دروازه آزادی اقتصادی وارد قدرت و حکومت‌داری شده و آن را به‌صورت کامل زیر تسلط خود درآوردند. به این ترتیب بود که ایدئولوژی سرمایه‌داری، نظام سرمایه‌داری و عقیده سکولاریزم متولد گردید و «حل وسط» اساس تعامل با گره‌های بزرگ زندگی بشر؛ به‌ویژه در حل کشمکش‌ها حتا اگر این کشمکش، میان حق و باطل باشد، قرار گرفت.

اوج شکوفایی نظام سرمایه‌داری زمانی بود که جنگ سرد با اتحاد جماهیر شوروی و کمونیسم پایان یافت و میدان تا حد زیادی برای سرمایه‌داری و ایدئولوژی آن باز گردید. این‌جا بود که امریکا رهبری جهان را در دست گرفت و به‌جهانیان وعده سپرد که آنان را به‌جانب خوشبختی و زندگی مرفه رهبری خواهد نمود. نخستین برنامه‌ای را که امریکا برای مردم جهان در آن مرحله پیش‌کش نمود، پروژه «جهانی‌شدن» بود و ادعا کرد که این پروژه توسط رسانه‌ها و مفکوره بازار آزاد، مردم سرزمین‌های مختلف را به‌هم نزدیک خواهد نمود.

اما با افزایش میزان فقر و بی‌کاری، تورم پولی، فروپاشی‌های پی‌هم اقتصادی در برابر افزایش روزافزون سرمایه‌گروه کوچکی از مردم جهان، مردم سرزمین‌هایی که در انتظار خوشبختی و زندگی مرفه بودند، یک‌باره شوکه شدند. این‌جا بود که مردم پی بردند که قربانی خودکامه‌گی سرمایه‌داران و نقشه‌های‌شان برای انحصار بازارها و تسلط بالای سرنوشت خویش شده‌اند. سپس زنجیره‌ای از

جنگ‌های خانمان‌سوز به آن نقشه‌ها علاوه گردید که مناطق زیادی از جهان را درنوردید. جنگ‌های خانمان‌سوزی که بیش‌تر و به‌گونه‌ی اساسی در سرزمین‌های اسلامی متمرکز گردید، سرزمین‌هایی که فراخوان‌های قیام و آزادی‌خواهی از شر این منظومه‌ی شرور جهانی در آن ظاهر شد و این فراخوان‌ها با وحشی‌گری تمام سرکوب گردید.

پیامد این جنگ‌ها، چیزی شبیه به پیامد جنگ‌های جهانی بود؛ چنان‌چه در آن از تمام انواع سلاح‌ها و ابزار کشتار به‌استثنای بمب هسته‌ای، کارگرفته شد. در نتیجه، میلیون‌ها تن کشته، ده‌ها میلیون مجروح و شهرهای زیادی ویران و مردم بی‌شماری از خانه و کاشانه‌شان فرار داده شدند. تمام این اتفاقات در برابر چشم و گوش جهان و با پخش مستقیم تصویری توسط دوربین‌های خبری صورت گرفت! این مرحله‌ی تلخ نیز میزان تعجب و شوکه شدن مردم جهان و کینه‌توزی‌شان برعلیه نظام سرمایه‌داری را افزایش داد.

این اوضاع نابه‌سامان جهانی باعث شد مردم سرزمین‌های مختلف در مورد «روش حل‌وسط» تجدید نظر نموده و در برابر سرمایه‌داران ترمذ و سرکشی نمایند، که در قدم اول آن مردم امریکا قرار داشت. این ترمذ رفته‌رفته باعث شد که شمار زیادی مردم پروژه‌ی جهانی شدن را زیر سوال برده و از آن کنار روند؛ همین بود که ندهای یک‌طرفه کردن نزاع میان ایدئولوژی‌ها مجدداً بالا گرفت. غرب این ندهایی را که مردم برای یک‌طرفه شدن نزاع و کشمکش میان ایدئولوژی‌ها سر می‌دادند «تندروی و بنیادگرایی» نام‌گذاری نمود؛ مانند: «اسلام تندرو و بنیادگرا» و «راست‌های تندرو و بنیادگرا».

امریکا برای حفظ موقعیت جهانی خودش شروع به‌زمینه‌سازی برای ایجاد بحران‌های خونین و کشمکش‌های وحشیانه از طریق برانگیختن و برجسته نمودن تناقضات نمود، تا با این کار، مردم جهان را درگیر جنگ‌های فرسایشی نماید. به‌این‌ترتیب آنان را از مفکوره «یک‌طرفه» نمودن نزاع میان‌شان ناامید کرده و آنان را مجدداً به‌جانب مفکوره «حل‌وسط» خویش برگرداند.

این بحران‌های خونین و جنگ‌های فرسایشی در مناطق مختلفی جهان ظاهر گردید؛ مانند: سوریه، جایی که امریکا سرزمین شام را مملو از حضور نظامیان ایران، روسیه و کردها نمود. از جانب دیگر گروه داعش را وارد میدان کرد تا جنگ‌های فرسایشی را راه‌اندازی نموده و به‌این‌ترتیب توان و قدرت انقلاب را هدر دهد. سپس گروه‌های انقلابی را به‌وسوسه انداخت تا «حل‌وسط سیاسی» را زیر فشار جنگ‌های فرسایشی با نظام بشار اسد بپذیرند.

در یمن، امریکا ایران را غیرمستقیم به‌حمایت از جنگ حوثی‌ها و سعودی برانگیخت تا زمینه‌ی ویرانی یمن را به‌هدف استهلاک دشمنان خویش که همانا مزدوران انگلیس باشند، فراهم کند و به‌این‌ترتیب همه حاضر به‌پذیرش «حل‌وسط» شوند. در لیبیا، امریکا مزدورش حفتر را فرستاد تا با راه‌اندازی جنگ‌های فرسایشی، زمینه‌ی تن‌دادن دشمنان‌اش به «حل‌وسط» را فراهم آورد. در مصر، امریکا پُست ریاست جمهوری را به اخوان‌المسلمین زمینه‌سازی نمود تا در عوض آن به «حل‌وسط سیاسی» و فروکش کردن خشم انقلاب تن دهند و به‌این‌ترتیب از قرار گرفتن نظامیان در دست انقلاب و انقلابیون جلوگیری نماید. در افغانستان، امریکا سعی دارد با اعمال فشار بالای گروه طالبان، آنان را وارد «حل‌وسط سیاسی» با حکومت افغانستان کند. در منطقه‌ی چین، امریکا تلاش نمود روسیه را در بحران‌های آن دخیل نماید و درحال حاضر سعی دارد جاپان را با کوریای شمالی درگیر کند و به‌این‌ترتیب، چین را وادار به «حل‌وسط» کند، حل‌وسطی که دست و پای آن را در سطح منطقه‌ای و جهانی خواهد بست.

بلی، این واقعیت مفکوره «حل وسط» است. درست زمانی سر بلند می کند که کشمکش های فرسایشی به درازا کشیده و صبر دوطرف در حال نزاع به پایان رسد، آن گاه وسوسه افگنی شیطان های انسی و جنی آغاز شده و طرف های درگیر را زیر فشار می گیرند تا آنان را وادار کنند از اساسات و ارزش های ثابت خویش کوتاه آمده و با شعارهای فریبنده و مکارانه ای؛ مانند: «واقع گرای»، «مصلحت»، «ما با خواسته های مردم هم راهیم»، «مردم خسته شده اند»... همراه شوند. شعارهایی که در اصل به یک دلیل و سبب بر می گردد و آن این که رهبران نزاع، اهلیت حمل چنین بار و مسؤولیتی را ندارند و توان و صبرشان در برابر دشمن خیلی زود به سر رسیده و دچار سردرگمی و ناامیدی می شوند.

تنها چیزی که در مورد این رهبران بی صبر و ناامید می توان گفت این است که برای آنان و امت اسلامی مجروح باید شفقت و دل سوزی نمود.

این جاست که باید به سیرت رسول الله صلی الله علیه وسلم مراجعه نمود و به یاد آورد که چگونه وی پیوسته کوتاه آمدن در برابر اساسات و قضایای ثابت اسلام را با جدیت تمام رد می نمود. اساسات و قضایایی که به حاکمیت خالص و همه جانبه شریعت اسلام خلاص می شد. این درحالی بود که پیش نهادهای فراوانی از جانب دشمنان اسلام برای «حل وسط» مطرح می گردید؛ اما رسول الله صلی الله علیه وسلم؛ نه نیم حاکمیت را پذیرفت؛ نه اکثر آن را و نه هم تغییر هیچ بخش کوچکی از آن چه الله متعال نازل کرده بود؛ حتا اگر این موقف منجر به هلاک شدن وی هم گردد.

قریش وعده های فریبنده ای زیادی به رسول الله صلی الله علیه وسلم داد؛ اما وی هرگونه چانه زنی و حل وسطی را رد نمود. چنان چه عتبه به نمایندگی از قریش نزد وی آمد و مواردی را به وی صلی الله علیه وسلم پیش نهاد نمود. از جمله این که ریاست قریش را در دست گیرد؛ اما وی صلی الله علیه وسلم با جدیت کامل آن را رد نمود. عتبه گفت: "اگر قصد تو از آن چه آورده ای این است که به مال و دارایی برسی، آن قدر از مال و دارایی خود برایت جمع می کنیم که از هریک از ما ثروت مندتر شوی؛ اگر دنبال جاه و جلال استی، تو را بادار و بزرگ خویش بر می گزینیم، درحدی که هیچ قضیه ای را بدون حضور تو حل و فصل نمی کنیم؛ اگر دنبال مقام و موقف استی، تو را پادشاه خویش بر می گزینیم و اگر این سخنانی که به تو می رسد رؤیایی است که در خواب می بینی و توان رد کردن آن را از خود نداری، پزشکان را فراخوانده و مال زیادی را صرف بهبودی تو خواهیم نمود؛ زیرا ممکن است انسان دچار مرضی شده و نیاز به مداوا داشته باشد."

قرآن کریم موقف رسول الله صلی الله علیه وسلم و دست رد زدن همیشه گی وی به هرگونه حل وسط بزرگ و فریبنده ای را که توسط قریش پیش نهاد می شد، مورد تأیید قرار داده می فرماید:

﴿وَلَوْلَا أَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدَّتْ تَرَكُنَ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا * إِذَا لَأَذْفَنَّاكَ فِ الضَّرْبَةِ وَضَعَفَ الْمِمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا

نَصِيرًا﴾ [اسراء: 74-75]

ترجمه: و اگر تو را [در عمل به وحی] ثابت قدم نمی داشتیم؛ البته نزدیک بود به سوی آنان کمی گرایش پیدا کنی؛ در آن صورت دو برابر در دنیا و دو برابر در آخرت، عذاب به تو می چشاندیم، آن گاه در برابر ما برای خود یآوری نمی یافتی.

رسول الله صلى الله عليه وسلم این موقف ثابت و استوار را درحالی اتخاذ نمود که روند دعوت‌اش از نظر امنیتی به شدت دچار ضعف و ناتوانی بود و در مقابل، قریش از مردان نیرومند برخوردار بوده و مسلمانان را زیر فشار و دشواری‌های متنوع، به شمول قطع رابطه، توهین‌ها، زندان، شکنجه، کشتار، متفرق کردن و غیره قرار داده بودند. دلیل همه این بود که سنت الهی در دعوت‌های پاک و بی‌آلایش این است که در نخست رد شده و با آزار و اذیت مواجه می‌شود. الله متعال می‌فرماید:

﴿وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ﴾ [بقره: 155]

ترجمه: مسلماً شما را به چیزی از ترس، گرسنه‌گی، کاهش بخشی از اموال و جان‌ها و نیز محصولات نباتی، [یا ثمرات باغ زندگی؛ چون: پسران و دختران تان] آزمایش می‌کنیم [تا مشخص گردد چه کسی در برابر هجوم بلاهای آزمایشی در مدار دین می‌ماند و چه کسی طاقت نیاورده، دین‌گریز می‌شود] و [توای پیامبر!] صبرکنندگان را بشارت ده!

﴿أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَاءُ وَزُلُّوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصُرَ اللَّهُ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ﴾ [بقره: 214]

ترجمه: آیا پنداشته‌اید درحالی که هنوز [حادثه‌هایی]؛ مانند: [حوادث زندگی] گذشتگان برای شما پیش نیامده، وارد بهشت شوید؟! به آنان سختی‌ها و تنگ‌دستی رسید؛ تاجایی که پیامبر و کسانی که همراه او ایمان آورده بودند [در مقام دعا و درخواست کمک] می‌گفتند: یاری خداوند چه زمانی خواهد بود؟ [به آنان مزده داده شد که] آگاه باشید، یاری خداوند نزدیک است!

﴿وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا﴾ [احزاب: 22]

ترجمه: چون مؤمنان، احزاب [متحد] را [در میدان جنگ خندق] دیدند، گفتند: این همان [جنگی] است که خدا و پیامبرش به ما وعده دادند [که در صورت استقامت و پشت نکردن به آن، از پیروزی و ثواب عظیم‌اش بهره‌مند خواهیم شد] و خدا و پیامبرش [به ما] وعده راست و درست داده‌اند. [دیدن احزاب متحد با هم] جز بر ایمان و تسلیم‌شان [نسبت به حق] نیفزود.

تمام این آیات بیان‌گر این است که الله سبحانه و تعالی می‌خواهد میزان صبر ما را به آزمایش گیرد؛ چنان که میزان صبر امت‌های پیش از ما را به آزمایش گرفت و باید دانست که راه این صبر؛ همانا الگوگرفتن سردارمان محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم است؛ چنان‌چه الله سبحانه و تعالی می‌فرماید:

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا﴾ [احزاب: 21]

ترجمه: بی‌تردید برای کسانی از شما که همواره به خدا و روز قیامت امیدوارند و خدا را بسیار یاد می‌کنند، پیامبر [در ایمان و اخلاق و عمل] سرمشق نیکویی است.

ای مسلمانان! از رسول الله صلی الله علیه و سلم الگو گیرید و به هیچ وجه از راه و روش وی صلی الله علیه و سلم انحراف نکنید؛ زیرا وی هرگز انحراف نکرد. هرگز فریب وعده‌های فریبنده «حل وسط» را نخورید؛ زیرا طرح و پیش‌نهاد چنین وعده‌هایی همواره از اسالیب کفار بوده و شیطان همواره وعده آتش را می‌دهد؛ نه وعده فلاح و رستگاری را.

نویسنده: انجنیر صلاح الدین عضاضه

مترجم: عبدالله دانشجو